

ШУЛЬМАН Георгій Євгенович (19. 08. 1929, Київ — 13. 11. 2016, Севастополь) — гідробіолог. Син [Є. Шульмана](#). Доктор біологічних наук (1971), професор (1979), член-кореспондент НАНУ (1995). Заслужений діяч науки і техніки України (2007). Державна премія України в галузі науки і техніки (2007). Закінчив Харківський університет (1953). Відтоді працював у Азово-Чорноморському НДІ морського рибного господарства й океанографії (м. Керч, нині АР Крим): 1961—65 — завідувач лабораторії фізіології риб; 1965—72 — старший науковий співробітник, 1972—2008 — завідувач, від 2008 — головний науковий співробітник відділу фізіології тварин Інституту біології південних морів НАНУ (Севастополь). Головний редактор збірника наукових праць «Екологія моря» (від 2001). Вивчав фізіолого-біохімічні основи життєвих циклів морських

тварин (риб і безхребетних), закономірності їхніх сезонних та нерестових міграцій, особливості адаптації до температури й газового режиму. Розробив теорію альтернативних метаболічних стратегій, що є основою біорізноманіття та біологічного прогресу. Обґрунтував комплексний фізіолого-біохімічний підхід до характеристики періодів річного циклу риб та етапів їхнього онтогенезу, довів домінуючу роль забезпеченості їжею в динаміці чисельності популяцій і вирішальне значення функціональної активності в харчовій конкуренції на внутрішньо- й міжвидовому рівнях.

Основні праці

Физиолого-биохимические особенности годовых циклов рыб. Москва, 1972 (англ. мовою — NewYork; Toronto, 1974); Элементы физиологии и биохимии общего и активного метаболизма рыб. К., 1978 (співавт.); Путешествие в синюю страну. Москва, 1978; Тканевой метаболизм у рыб. К., 1983 (співавт.); Продуктивность черноморских рыб. К., 1989 (співавт.); Биоэнергетика гидробионтов. К., 1990; Черноморский шпрот. Связь динамики липидов с биологией и промыслом. Св., 1997 (співавт.); The Biochemical Ecology of Marine Fishes. London, 1999 (співавт.).

Рекомендована література

1. 80-річчя члена-кореспондента НАН України Г. Є. Шульмана // Вісн. НАНУ. 2009. № 8;
2. Шульман Георгий Евгеньевич: Биобиблиогр. указ. Св., 2009.

[А. Г. Сивцова](#)

Бібліографічний опис:

Шульман Георгій Євгенович / А. Г. Сивцова // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2025. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-891188>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).